

Handläggare: Jacky Cohen

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
sammanträde 110217

Svar på remiss angående:

Långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår nämnden att godkänna förvaltningens svar på denna remiss och överlämna svaret till kommunstyrelsen.

Göran Månsson
stadsdelsdirektör

Mats Claesson
avdelningschef

Bakgrund

Kommunstyrelsen har begärt yttrande från bl.a. Östermalms stadsdelsnämnd med anledning av ett förslag till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet. Yttrandet ska vara kommunstyrelsen tillhanda senast den 4 mars 2011. Remissen bifogas.

Sverige har haft en statlig idrottspolitik sedan början av 1900-talet. År 1999 fastställdes följande övergripande mål på nationell nivå:

- Bidra till att utveckla barn och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande.
- Göra det möjligt för alla människor att utöva idrott och motion.
- Syfta till att ge kvinnor och män lika förutsättningar att delta i idrottsverksamhet.
- Främja integration och god etik.
- Bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor.

Lokalt har kommunerna ett ansvar för att understödja och ge förutsättningar för fysisk aktivitet, direkt och individuellt, via skolans ämne idrott och hälsa eller kanaliserat genom en idrottsförening.

Förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet ska ge staden ett samlat underlag för fortsatta ställningstaganden i utvecklingen av idrottsverksamheten i Stockholm för de närmaste tio åren, med sikte på år 2030.

I planen identifieras följande framgångsfaktorer för ett Stockholm i rörelse.

Framgångsfaktorer

- *Stadsplanering* måste ske på ett sådant sätt att områden för idrott/motion och friluftsliv garanteras, vilket också framgår i den nya översiktsplanen. Detta innefattar ytor för spontant idrottande och motionerande.
- *Ekonomi* för upprustning och modernisering av det befintliga anläggningsbeståndet och för nybyggnation måste säkras, vilket även innefattar driftskostnaderna. Möjligheterna till extern medverkan i finansiering måste prövas. Föreningsdrift och andra driftsformer ska utvecklas.
- *Strategiskt byggande* genom god geografisk spridning av stadens anläggningsutbud och anpassning till nutida behov med energieffektiva, funktionella och hållbara anläggningar. Redan i planeringsfasen ska idag underförsörjda och inaktiva grupper prioriteras.
- *Tillgänglighet* för alla men med speciellt fokus på att bygga bort och undvika hinder för personer med funktionsnedsättning.
- *Föreningsstöd* som på olika sätt ger förutsättningar för ett fungerande föreningsliv måste bevaras och 0-taxan för barn och ungdomar upprätthållas. Det behövs en ökad satsning på äldre tonårsgrupper.
- *Friskvårdsverksamhet* i bad och sim- och idrottshallar ska fortsätta att utvecklas, i egen regi eller genom ett kommunalt ansvarstagande på annat sätt.
- *Regionalt samarbete* krävs i anläggningar för elitidrott och i anläggningar som ger förutsättningar att samla mindre/smälare idrotter.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom Barn och Ungdoms avdelning i samverkan med Parkmiljögruppen norra innerstaden.

Förvaltningens synpunkter

Med start i en beskrivning av idrottsnämndens och föreningslivets roller i ett folkhälsoarbete i vid mening, är förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet, en översiktlig kartläggning av den potential idrottsverksamheten

innehåller i form av anläggningsutbud, planerat fastighetsunderhåll och prioriteringar av investeringar i befintliga anläggningar. I förslaget beskrivs det ansvar och de krav samt de förväntningar som åläggs och kan ställas på berörda aktörer.

Många barn och ungdomar är aktiva i och utanför idrottsrörelsen. Många är dock inte det. Ett folkhälsoarbete kräver mångfald och samverkan mellan flera aktörer. Datorns inträde i barn och ungas liv gör att man kan se en rörelse mot en alltmer privat fritid, ett fritidsliv utanför den institutionaliserade fritiden.

Ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel på detta är det nyligen invigda utegymmet i Tessinparken för pensionärer.

Samverkan mellan stadsdelens verksamheter och idrottsrörelsen

Den föreslagna planen för stadens idrottsverksamhet spänner över målgrupper i andra av stadens verksamheter samt angår flera aktörer än de som nämns i förslaget. Förvaltningen anser att grundläggande perspektiv i mötet mellan barn och unga och idrottsverksamheten – förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten, saknas helt i förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet.

Förskoleverksamhetens, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamhetens egna mål stämmer väl överens med följande övergripande, nationella mål:

- Bidra till att utveckla barn och ungdomars intresse och benägenhet för motion och idrott samt deras möjligheter att utöva inflytande över och ta ansvar för sitt idrottande.
- Bidra till att väcka ett livslångt intresse för motion och därmed främja en god hälsa hos alla människor.

En väg att förverkliga dessa mål är att öka samordningen mellan berörda partners aktiviteter i staden och aktörer inom idrottsrörelsen. Förvaltningen menar att en synkronisering med stadens övergripande styrdokument för nämnda verksamheter – Förskola, Öppen fritidsverksamhet och Fält, skulle komplettera och förstärka syftet med den föreslagna planen.

En viktig fråga är därför hur idrottsrörelsen, förskolan, den öppna fritidsverksamheten och fältverksamheten ska samverka för att öka den fysiska aktiviteten bland barn och unga.

Förskolan

Vi vet av erfarenhet att människors motionsvanor skapas i barndomen. Att delta i en pedagogisk verksamhet redan från tidig ålder kan ge stora möjligheter till individuell utveckling. I läroplanen för förskolan betonas att barn ska utveckla sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning samt förståelse för vikten av att värna om sin hälsa och sitt välbefinnande. Därför har förskolan en viktig uppgift när det gäller att möta de barn som i sin vardag inte får tillgång till motion och rörelse. Förskolan når i stort sett alla barn och har som ingen annan institution möjlighet att se till hela barnets utveckling. Det ger således en möjlighet att på ett tidigt stadium grundlägga det positiva sambandet mellan kost, rörelse och hälsa redan i förskoleåldern.

I arbetet med kost, rörelse och hälsa inom förskolan kan externa aktörer inom idrottsrörelsen vara en stor resurs som inspiratörer och fortbildare för den ordinarie personalen och för barnen längre fram i livet.

Östermalms fält- och öppen fritidsverksamhet

Ungdomar har behov av en meningsfull fritid som oftast förutsätter en trygg uppväxtmiljö, trygga vuxna. Den samlade bilden av ungdomars situation som personalen inom fält- och öppna fritidsverksamheten har genom sitt arbete är värdefull för beslutsfattare och andra samverkanspartners.

Förutom den uppsökande verksamheten samverkar Östermalms fältassistenter med skola, socialförvaltning, polis, fritidsgårdar och föräldrar på Östermalm och fältassistenter i andra stadsdelar. Fältassistenterna arbetar utifrån lokala förutsättningar och ungdomars behov. Genom att arbeta uppsökande och förebyggande möter fältassistenterna ungdomar på t.ex., gator och torg, skolor, fritidsgårdar, Internet. Syftet är att skapa en relation mellan ungdom och fältassistent som bygger på frivillighet, tillit och respekt för ungdomarnas integritet.

Fältassistenterna arbetar således proaktivt med nätverksbyggande och skulle kunna vara en naturlig länk till idrottsrörelsens aktörer.

Det finns idag lek- och spontanidrottsytor knutet till befintliga lekplatser/parklekar och fritids- och ungdomsgårdar. Det finns fritids- och ungdomsgårdar i stadsdelen som tar emot ungdomar mellan 10 och 17 år med tonvikten lagd på sportaktiviteter. Parklek fungerar som en både spännande och trygg samlingsplats för barn och unga i alla åldrar. Vissa parklekar är anpassade för barn med olika typer av funktionsnedsättning så att alla barn kan vara med i aktiviteterna.

Den öppna fritidsverksamheten har följaktligen en viktig funktion genom att uppmuntra till idrottslek. Här finns det möjligheter att utveckla detta i samarbete med idrottsföreningar.

Idrottsverksamheten bör således inte fortsätta vara enbart en fråga för det traditionella idrottsområdet. Den berör många olika verksamhetsområden som utbildning/skola, förskola, fritidsverksamhet, föreningsliv osv. Ett helhetsperspektiv, strukturerad lokal samverkan för samutnyttjande av resurser, samordning av utbud och kompetensutveckling, är också framgångsfaktorer för att förverkliga övergripande, nationella mål. Att i en storstad som Stockholm kunna förbättra tillgång och bruk av stadens idrottsverksamhet för barn kräver en god struktur och planering som för att vara framgångsrikt behöver samverkan mellan förvaltningar och verksamheter.

I förslaget till långsiktig plan för stadens idrottsverksamhet formuleras inga målbeskrivningar eller strategier för detta. Vikten av att involvera andra samverkanspartners än de traditionella bör betonas i förslaget. Då förslaget spänner över flera andra verksamheter, behöver innehåll och målbilder i andra styrdokument arbetas in. Ett förtydligande på de punkterna skulle kunna skärpa förslagets karaktär av plan.

Fysiskt aktivt beteende i vardagsmiljö och i nya områden

I dagsläget är Östermalms stadsdelsområde väl försörjt vad gäller idrottsanläggningar och även vad gäller bollplaner och motionsspår för spontanidrott. Det är dock viktigt att ytor för såväl organiserad idrott som spontanidrott avsätts vid planeringen av nya stadsutvecklingsområden som Norra Djurgårdsstaden och Albano. Förvaltningen vill understryka vikten av att idrottsförvaltningen i ett tidigt skede ingår i den förvaltningsövergripande planeringen av nya bostadsområden i stadsplaneringens olika faser.

Inom Östermalms stadsdelsområde finns många parker med kulturhistoriska och estetiska värden som är viktiga vardagsmiljöer för boende i stadsdelsområdet. Parkernas attraktivitet och stadens täthet innebär stort slitage, vilket kräver en intensiv skötsel, varsam upprustning och förnyelse. Parkerna ska kunna användas för rekreation, spel och lek samt ofta som förskolors och skolors utelek samt för idrott och rastverksamhet. Många av de förskolor och skolor som etablerar sig i stadsdelen har inte tillgång till egna skolgårdar utan är hänvisade till parker och spontanidrottsytor för sin uteverksamhet.

Inte minst ur ett folkhälsoperspektiv är det nödvändigt att det i vardagsmiljön finns bra möjligheter till fysiskt aktivt beteende. Aktiviteter i den offentliga miljön efterfrågas också alltmer av medborgarna. Ett aktuellt exempel är önskemål om fler s.k. utegym. Dessa bör dock utvecklas så att det finns ett basutbud som passar olika individers behov. För att utöka möjligheterna till spontanidrott ser förvaltningen gärna att skolgårdar görs mer attraktiva för att stimulera till spontanidrott under kvällar och helger och kan på så sätt bli ett tillskott för olika aktiviteter i stadsdelen.

Slutligen vill förvaltningen föra fram att behovet av ytor för spontanidrott också beaktas i samband med aktuella parkupprustningar. Då har även medborgarna möjlighet att framföra önskemål genom parksamråd. Det är viktigt att ytor för spontanidrott anpassas till parkmiljön och att parkernas historiska och kulturella värden tas tillvara samt att parkerna fortsätter att utvecklas till en gemensam resurs för fler parkbesökare.

Förvaltningens förslag

Förvaltningen föreslår nämnden att godkänna förvaltningens svar på denna remiss och överlämna svaret till kommunstyrelsen.

Bilaga

Remissen